

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLIERIAUS PAVADUOTOJAS

S P R E N D I M A S

DĖL LIETUVOS YPATINGOJO ARCHYVO 2001 M. FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS IR ASIGNAVIMŲ NAUDOJIMO PROGRAMAI VYKDYTI VALSTYBINIO AUDITO

2002 m. kovo 12 d. Nr. SP-7

Vilnius

Valstybės kontrolieriaus pavaduotojas V.Švedas, išnagrinėjęs Lietuvos ypatingojo archyvo (toliau - Archyvas) 2001 m. finansinės atskaitomybės ir asignavimų naudojimo programai vykdyti valstybinio audito ataskaitą, NUSTATĖ:

Archyvo direktorius O.Lėveris ir vyriausioji buhalterė G.Garalevičienė neužtikrino Biudžetinių įstaigų įstatymo 8 str. 5 d. nuostatų įgyvendinimo - iš asignavimų valdytojo gautus biudžeto asignavimus naudojo neracionaliai ir ne pagal asignavimų valdytojo patvirtintą išlaidų sąmatą.

Vyriausiojo buhalterio pareigybės aprašyme nustatytos funkcijos neatitinka Vyriausybės 1992-03-31 nutarimu Nr. 205 patvirtintų Biudžetinių įstaigų vyriausiųjų finansininkų (buhalterių) nuostatų (toliau - Biudžetinių įstaigų vyriausiųjų finansininkų nuostatai), pagal kuriuos tvarkomas vyriausiųjų buhalterių darbas, pagrindiniams reikalavimams.

Direktorius O.Lėveris nesilaikė Biudžetinių įstaigų vyriausiųjų finansininkų nuostatų 9 p. reikalavimų ir nepatvirtino pareigūnų, kuriems suteikiama teisė rengti ir pasirašyti dokumentus, sąrašo.

Vyriausioji buhalterė G.Garalevičienė nesilaikė Biudžetinių įstaigų vyriausiųjų finansininkų nuostatų 13 p., t.y. nevizuodavo įsakymų dėl materialiai atsakingų asmenų priėmimo į darbą, visiškos materialinės atsakomybės sutarčių, darbų bei paslaugų atlikimo sutarčių.

Nesilaikydamas tikrinamuoju laikotarpiu galiojusio Buhalterinės apskaitos pagrindų įstatymo (1992-06-18 Nr. I - 2654) 5 str. ir finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos (toliau - Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarka) 4 p. reikalavimų, Archyvas nesudarė individualaus sąskaitų plano.

Vyriausioji buhalterė G.Garalevičienė neužtikrino tikrinamuoju laikotarpiu _ galiojusio Buhalterinės apskaitos pagrindų įstatymo 8 str. 2 d. nuostatų, t.y. buhalterinių įrašų teisingumo. Archyvo išlaidų sąmatų vykdymo buhalterinė apskaita tvarkoma nesilaikant Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 8, 9 p. - apskaitos registrai nesudaromi kas mėnesi, nematerialiojo turto ir ilgalaikio bei trumpalaikio materialiojo turto apyvartos žiniaraščiai nesudaromi kas ketvirtį. Pasibaigus apyskaitiniam laikotarpiui, nesumuojamos bendros apyvartos ir neapskaičiuojami sąskaitų likučiai.

Vyriausioji buhalterė G.Garalevičienė nesivadovavo tikrinamuoju laikotarpiu galiojusio Buhalterinės apskaitos pagrindų įstatymo 9 str. bei Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 127, 243 ir 245 p. reikalavimais, t.y. nefiksavo ūkinių operacijų apskaitos registruose. nekaupė duomenų nuo metų pradžios apie biudžeto asignavimų kasines ir faktines išlaidas pagal išlaidų ekonominės klasifikacijos kodus. Nesilaikydama anksčiau minėto Buhalterinės apskaitos pagrindų įstatymo 4 ir 12 str. ir Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 6 p. reikalavimų, vyriausioji buhalterė G.Garalevičienė tvarkė apskaitą ne pagal dvejybinių sistemą, visi ataskaitinio laikotarpio apskaitos dokumentų duomenys neapibendrinami apskaitos registruose sisteminė ar kita nustatyta tvarka.

Nesilaikydama Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos priede nustatyto Pavyzdinio sąskaitų plano, Archyvas buhalterinę informaciją apie materialinių vertybių apskaitą kaupė ir grupavo ne tose buhalterinėse sąskaitose, kuriose turtas turėtų būti apskaitytas.

Nesilaikydama Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 31 p., Archyvas nevedė ilgalaikio turto apskaitos pagal objektus ir jų laikymo vietas.

Archyvas 2001 m. iš nebiudžetinių lėšų įsigijo trumpalaikio turto už 1381 0,95 Lt ir atsargų už 30509,14 Lt, tačiau apskaitos 071 subsąskaitoje atvaizdavo trumpalaikio turto už 3122 1.1 6 lt . o 063 subsąskaitoje - atsargų už 1.3098,93 Lt, t.y. atsargas už 17410,21 Lt apskaitoje atvaizdavo kaip trumpalaikį turtą. Nesilaikydama Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 303 str. reikalavimų, Archyvas užbalansinėse sąskaitose neapskaitė pagal perdavimo- priėmimo aktus panaudos būdu gautą ilgalaikį turtą, kitas materialines vertybes, taip pat nepanaudotus specialiuosius bei numeruotus apskaitos blankus.

Nesilaikydama tikrinamuoju laikotarpiu galiojusio Buhalterinės apskaitos pagrindų įstatymo 20 str. reikalavimų, Archyvo direktorius O.Lėvens nenustatė dokumentų ir apskaitos registrų saugojimo tvarkos.

Nesilaikydama Biudžetinių įstaigų vyriausiųjų finansininkų nuostatų 12 p. reikalavimu, vyriausioji buhalterė G.Garalevičienė neužtikrino finansinės ir kasos darbo organizavimo drausmės. t.y. nepakankamai kontroliavo atskaitingų asmenų atsiskaitymus, nekontroliavo, kad butu laikomasi piniginių lėšų, materialinių vertybių, pagrindinių priemonių, atsiskaitymų ir kito turto inventorizavimo taisyklių, kad būtų teisingai nurašomas trūkumas. Pažeisdama Biudžetinių įstaigų

vyriausiųjų finansininkų nuostatų 7 p. reikalavimus, vyriausioji buhalterė G.Garalev ičiene kai kuriais atvejais pagal čekius iš banko paimdavo Archyvui priklausančius pinigus, t.y. atlikdavo kasininkės pareigas, susijusias su tiesiogine materialine atsakomybe už pinigines lėšas, iš kasos gaudavo pinigus įstaigos materialinėms vertybėms įsigyti.

Pažeisdama Vyriausybės 2000-02-17 nutarimu Nr. 179 patvirtintų Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklių (toliau - Kasos taisyklės) 10 p. reikalavimus, vyriausioji buhalterė G.Garalevičienė nenustatė ir direktorius O.Lėveris nepatvirtino pinigų sumokėjimo bei atsiskaitymo tvarkos ir terminų atskaitingiesiems asmenims.

Nesilaikydamas finansų ministro 1997-12-29 rašto Nr. 03-09/5493 priedu Nr. 2 nustatytos Biudžeto lėšomis išlaikomų įstaigų ir organizacijų balansų ir apyskaitų sudarymo tvarkos. 200 ! -0 ! - 02 rašto Nr. 0301-09-0100035 reikalavimų, Archyvas iki biudžetinių metų pabaigos (2000-1 2-3 1 ir 2001-12-31) neužbaigė visų atsiskaitymų su atskaitingais asmenimis. Atskaitingų asmenų skolos 2001-01-01 buvo 39,62 Lt ir 2002-01-01 - 564,69 Lt specialiųjų lėšų.

Pažeidžiant Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 173, 174 p. reikalavimus. Archyve avansas išmokamas ir už jį atsiskaitoma vėliau kaip per tris darbo dienas atlikus pavedimą. avanso apyskaitų nepatvirtina direktorius, naujas avansas atskaitingiesiems asmenims išduodamas neatsiskaičius už anksčiau išduotąjį. Avanso apyskaitos nenumerojamos, jose nėra visu privalomu rekvizitų.

Archyvas pateikė steigėjui - Lietuvos archyvų departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ne laiku ir klaidingą 2001 m. metinę finansinę atskaitomybę.

Archyvas 2001 m. nesilaikė finansų ministro 2000-12-29 įsakymu Nr. 352 patvirtintos Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos. Archyvo direktoriaus O.Lėverio ir vyriausiosios buhalterės G.Garalevičienės pasirašytoje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2002-01-01 apyskaitoje (forma Nr. 2) atvaizduotos kasinės išlaidos pagal ekonomines klasifikacijos kodus neatitinka 2001 m. padarytų kasinių išlaidų. Archyvas pagal ekonomines klasifikacijos kodą 1.01.1 - "darbo užmokestis" padarė kasinių išlaidų už 923,0 tūkst. Lt, tačiau metinėje finansinėje atskaitomybėje atvaizdavo 930,0 tūkst. Lt, kasinių išlaidų pagal ekonomines klasifikacijos kodą 1.01.3.05 - "ryšių paslaugos" padarė už 28,9 tūkst. Lt, tačiau finansinėje atskaitomybėje atvaizdavo 23,0 tūkst. Lt, t.y. 5,9 tūkst. Lt mažiau. Nustatyti neatitikimai ir pagal kitus išlaidų ekonominės klasifikacijos kodus.

Archyvas 2001 m. iš specialiųjų ir paramos lėšų įsigijo atsargų už 30,5 tūkst. Lt ir trumpalaikio turto už 13,8 tūkst. Lt, tačiau Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto judėjimo apyskaitoje (forma Nr. 6) atsargos už 17,4 tūkst. Lt atvaizduotos kaip trumpalaikis materialusis turtas. 2001 m. metinėje finansinėje atskaitomybėje atvaizduota, kad ūkinių medžiagų ir raštines reikmenų nurašyta už 26,8 tūkst. Lt ir trumpalaikio turto už 17,7 tūkst. Lt, faktiškai trumpalaikio turto buvo nurašyta už 2,1 tūkst. Lt, o ūkinių medžiagų ir raštinių reikmenų - už 42,4 tūkst. Lt. t.y.

15,6 tūkst. Lt daugiau. Atitinkamai balanse (forma Nr. 1) neteisingai atvaizduotos *atsargos ir trumpalaikis turtas.

Archyvas pagal 2001-03-27, 2001-03-29 ir 2001-04-02 perdavimo - priėmimo aktus iš UAB "Skala" priėmė panaudos būdu ilgalaikį turtą už 88,1 tūkst. Lt ir trumpalaikį turtą už 22.5 tūkst. Lt, tačiau metinio Išlaidų sąmatų vykdymo balanso (forma Nr. 1) užbalansinėse sąskaitose (59 ir 60 eilutės) šis turtas neatvaizduotas.

Archyvas metinės atskaitomybės formose Nr. 6 ir Nr. 12 pateikė klaidingus duomenis apie turto trūkumą ir nuostolių likutį 2001 m. pradžioje ir jo nurašymą įstaigos sąskaita, užbalansinės sąskaitos eilutėje "Nurašytas nemokių debitorių įsiskolinimas" neįrašė nurašyto trumpalaikio turto trūkumo sumos.

2001-01-01 Archyvo kreditorinis įsiskolinimas buvo 4,0 tūkst. Lt. iš jų 3.7 tūkst. Lt biudžeto lėšos, 2001 m. metinėje finansinėje atskaitomybėje įsiskolinimas metų pradžioje atvaizduotas 3,5 tūkst. Lt mažesnis.

Pažeisdamas Biudžeto sandaros įstatymo 32 str. ir finansų ministerijos 2002-01-11 buvo Nr. 03-09-0200307 reikalavimus, Archyvas iki 2002-01-10 798,19 Lt 2001 m. nepanaudotų biudžeto lėšų nepervedė į Valstybės išdo sąskaitą ir paliko Archyvo sąskaitoje.

Pažeisdamas Vyriausybės 2001-01-25 nutarimu Nr.86 patvirtintų Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatų 32 p., Archyvas nedarbingumo pašalpos dalį (948,79 Lt), kuri turėjo būti apmokėta iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų, J.Bagušauskui 2001-12-29 sumokėjo iš biudžetinių lėšų sąskaitos, t.y. biudžeto lėšas panaudojo ne pagal paskirtį

Archyvas 2001 m. iš lėšų, gautų pagal Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Jungtinių Amerikos Valstijų Holokausto memorialinio muziejaus bendradarbiavimo 1995-06-29 sutartį (2001-08-07 papildomas susitarimas), kurios Archyve buvo neteisingai apskaitomos kaip specialiosios lėšos, apmokėjo 8642,06 Lt už Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbuotojų tarnybines komandiruotes į užsienį. Archyvas minėtas išlaidas padarė vykdydamas Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus V.Grigoraičio nurodymus ir įsakymus.

Nesilaikydamas Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintos Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 79 p. reikalavimų. Archyvas iš kitų juridinių asmenų gautas lėšas tam tikriems pavedimams vykdyti nesaugojo sąskaitoje "Pavedimų lėšos" banke.

Archyvas, nesilaikydamas 2001-02-07 Paramos sutarties Nr. 1 3.3 p., nepateikė JAV ambasadai Lietuvoje finansinės ataskaitos apie tai, kaip naudojamos lėšos, nesilaikydamas 2.1 p., iš JAV ambasadų Lietuvoje gautas paramos lėšas panaudojo ne pagal tikslinę paskirtį, t.y. 8607,75 Lt panaudojo gofruoto kartono įsigijimui.

Nesilaikydamas Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 199 p. reikalavimu. Archyvas paramos lėšų nelaikė atskiroje biudžetinės įstaigos sąskaitoje banke.

Nesilaikydamas Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719 patvirtintos Inventorizacijos tvarkos 10 p., direktorius O.Lėveris 2001-11-05 įsakyme Nr. 53 "Dėl metinės inventorizacijos" nenurodė dienos, pagal kurios būklę turi būti atlikta inventorizacija, nesilaikydamas 12 p.. Archyvo ilgalaikio, trumpalaikio turto ir medžiagų inventorizacijai atlikti sudarė komisiją. Į kurios sudėtį neįtraukė buhalterijos atstovo, nesilaikydamas 13 p., į komisijos sudėtį paskyrė materialiai atsakingą ir atskaitingą už inventorizuojamą turtą asmenį. Komisija metinę turto inventorizaciją atliko ir įformino nesilaikydama Inventorizacijos tvarkos 27, 40, 42, 51, 55, 58, 60, 61 ir 63 p. reikalavimų.

Nesilaikydamas Inventorizacijos tvarkos 5 p. reikalavimų, keičiantis materialiai atsakingiems asmenims, Archyvas neinventorizavo turto dalies, perduodamo vieno materialiai atsakingo asmens kitam atsakingam asmeniui.

Archyvas kasos darbą organizuoja ir operacijas atlieka nesilaikydamas Vyriausybės 2000-02-17 nutarimu Nr. 179 patvirtintų Kasos darbo organizavimo ir operacijų atlikimo taisyklių 3. 4. 7. 8, 12, 13, 14, 16, 17, 20, 25 ir 26 p. reikalavimų.

Archyvo direktorius O.Lėveris darbuotojams savo įsakymais skyrė materialines pašalpas. nesilaikydamas Vyriausybės 2001-06-14 nutarimo Nr. 717 "Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų, susijusių su materialinių pašalpų mokėjimu, dalinio pakeitimo" 4 p. nuostatos skirti pašalpas tik tiems darbuotojams, kurių materialinė būklė sunki dėl ligos, šeimos narių mirties. stichinės nelaimės ar turto netekimo, jeigu yra darbuotojo raštiškas prašymas ir pateikti tai patvirtinantys dokumentai.

Vadovaudamasis Valstybės kontrolės įstatymo 18 str., valstybės kontrolieriaus pavaduotojas V.Švedas NUSPRENDĖ:

1. Nurodyti Lietuvos ypatingojo archyvo direktoriui O.Lėveriui jo veiklos trūkumus. įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių buhalterinę apskaitą ir atskaitomybę, pažeidimus;

2. Pasiūlyti Lietuvos ypatingojo archyvo direktoriui O.Lėveriui pervesti į Valstybės išdo sąskaitą 798,12 Lt nepanaudotas 2001 m. biudžeto lėšas.

3. Įpareigoti Lietuvos ypatingojo archyvo direktorių O.Lėveri per trisdešimt kalendorinių dienų informuoti Valstybės kontrolę apie sprendime nurodytų teisės aktų pažeidimų pašalinimą ir sprendimo 2 p. vykdymą.

4. Informuoti Lietuvos archyvų departamentą prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės apie Lietuvos ypatingojo archyvo valstybinio audito rezultatus.

Sprendimas per dvidešimt kalendorinių dienų nuo sprendimo gavimo dienos eali būti apskųstas Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Sprendimas siunčiamas Lietuvos ypatingajam archyviui ir Lietuvos archyvų departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės.

Valstybės kontrolieriaus pavaduotojas

Viktoras Švedas